

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél év . . . 4 korona.
Negyed évre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilvált és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor tér-
fogata 15 fillér.
Többszörű hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szent István napján.

Messze századok legendás kódéből világít elő nagy szelleme annak a királynak, a ki a magyar nemzetet nagy lelki jótéteményben részesítette akkor, a mikor a keresztény hitre térítette.

Szilaj vérű, pogány őseink nomád néphez illő kalandozásaikban sok bátorságnak, merész hősiességnek példáit adták. — de kihívták maguk ellen az európai civilizált népek haragját s e harag árja éppúgy elsöpörte volna őket, mint elődeiket, a hun és avar nemzetet, meg számtalan mást, a kik nem akarták a polgárosult nemzetek sorába lépni.

Hogy ide bejöttünk, azt Árpád apánknak, meg az ő apjának köszönhetjük, de hogy ezer éve fennáll nemzetünk, abban az érdem országrésze Szent István királyt illeti.

Nem magyar az, nem igazi fia e hazának, a ki e napon hátatelt szívvel nem gondolna arra a megdicsőült királyra, a ki nemzetének a szó igazi értelmében valódi apostola volt!

A multak nagy tetteit nem a mai meglágyult korszellem vezérlő fonálával itéli meg a valódi történelem, hanem azt a korszellemet veszi zsinórmértékül a megítélésben, a mely akkor uralkodott.

Szent István kora bizony a középkornak abba a századaiba esik, a mikor a népvándorlások áradata elsöpörte a görög-római műveltség szellemét. az új műveltség pedig még nem fejlődött ki. úgy, hogy az egész korszellem leggyöngédebb vonása volt a kereszténységnek meglehetősen naiv, kezdetleges fölfogása. — ez hatotta meg a barbár harczfiakat, ez indította bűnbánatra kemény sziveiket, ha szilaj hevükben az igazság útjáról elengedték magukat ragadtatni.

Az egész akkori korszellem, alig megkeresztelt, alig letelepült népekhez mérten, meglehetősen, erőtéljes, darabos, sokszor durva volt, a

mely egyszerűen keresztültört az akadályokon, ha azok féktelen természetének útjába állottak.

Annál nagyobb érdeme van annak, a ki ilyen félbarbár korban magasra emelte a civilizáció kezdetleges fátyláját, míg másik kezében a védő és büntető kardot kellett tartania, hogy előre haladhasson.

A jó szó gyakran nem imponált a szilaj vérű, független ösöknek még a királyi ajkáról sem, de imponált az a kard, a mely kezében kivonva villogott és annak fénye jobban megvilágította szilaj lelküket, mint a keresztnek szelid, alázatos, gyöngéd sugárzása.

Innen van, hogy Szent Istvánt néha szigorunak, keménynek mutatja föl a történelem, a ki kivált a krisztusi hit megsértőit és ellenségeit a barbár kornak megfelelő módon és eszközökkel tudja büntetni. Ha nem így jár el, egész működése eredménytelenül marad, fáradsága kárba vész és a magyar nemzet soká nem lett volna egy valláson, a Krisztus hitén. Míg így, ez a szigorúság imponált a félbarbár, szilaj erkölcsű népnek és a fejedelem czélt ért.

Törvényei között bizony találunk olyanokat, a melyek a vallás ellen vetkezőket szigorú éheztetéssel, tagjaik megsemmisítésével büntetik, de így azután a nép saját darabosabb fölfogása szerint jól megtanulta, hogy a keresztény vallást meg kell becsülni.

A lázadók ellen haddal vonult ki és az ősi magyar vallás maradványait fegyverrel irtotta ki, — de így azután megszilárdította a kereszténységet, a melyben gyöngén, kezdetlegesen állottak magyar hivei és könnyen eltántorodnak tőle, ha az ősi magyar vallás hivei fölükerekednek.

Szent István tudta, mily nagy erő rejlik abban, ha valamely nemzet egy vallásu, ha nincs az Isten színe előtt pártokra szakadva, ha egy helyen van rá nézve az ég és azt vallja erény-

nek és bűnnek az egyik, mint a másik. Az ilyen nemzetben sokkal több az erő és a kitartás, mint a pártokra szakadt népben, kivált a melyik gyökeresen, a vallási alapeszmékben is széthúz egymástól. Ezért igyekezett teljes eréllyel a kisdéd kereszténység megszilárdításán és nem röstelte vaskézzel idekormányozni az egész nemzetet, éles késsel kivágni a hibás részt.

Ez mind kitűnően megfelelt az ezer év előtti korszellem szavának és mint az eredmény mutaja, a legnagyobb mértékben czélszerű volt.

A ki pedig megérti kora szellemét és annak szellemében sikeres eredményeket ér el egy nemzet jöletére, az megérdemli a nagy nevet, a böles nevet.

Korunk rosszul fölfogott, fölületes eszmék alapján igen gyakran abban látja a szentséget, ha valaki örökké imádságokat mormol, ha böjtöl és az együgyűségig, a naivságig jámbor, olyan tedd ide, lökd oda féle alakoknak képzeletét. Ez igen nagy csalódás és a szent név helytelen, ferde magyarázata, összetévesztése a szenteskedővel.

A szent elnevezés más szóval annyit jelent, mint igaz ember, a kiből nincs hamisság, a ki úgy tesz, mint a hogy érez. Így beszél a biblia is igazakról és szentekről. Így fogadta Jézus is egyik tanítványát: Natanaelt, mikor jöni látta: „Ime az igaz izraelita, a kiből nincsen álmodás!”

Ilyen volt Szent István is, igaz ember, úgy tett, mint a hogy érzett. Áthátolta a szívét Krisztus vallása és ezért a vallásért, ennek elterjedéséért keresztül tört minden akadályon, ha kellett.

De nem volt ám valami Hübele Balázs, a ki mindent elrontott volna hirtelenkedésével.

Megfontolt mindent a bölcesség lelke szerint és szigorú volt, kemény volt, durva, darabos büntető volt, mikor arra volt szükség. De tudott ő nyájas, szelid, gyöngéd szavú tanító is lenni, talán többször, mint szigorú bíró.

TÁRCZA.

Bajusz adó.

(A „Rövid elbeszélések kiadó társaság“ pályázatán 1500 dollárral kitüntetett pályamű)

Fordította angolról: RÓNAY DALMA.

Már Miss Belmayne megjelenése előtt is elég elkeseredett versengés folyt Vincent és Halladay közt. Ez után meg pláne korziki jelleget öltött.

Vincent római tudósítója volt a londoni Thunderernek, Halladay a londoni Nationalnak volt képviselője Rómában. Vincent Oxfordban járt egyetemre; Halladay szellemi képességeit Cambridgeben képezték ki. Vincent közepmagasságú, sötét haju, könnyed és atletai alak volt. Energikus volta daczára vidáman ragyogtak szemei, ami vonzóvá tette; barna bajuszkája nagyban megközelítette a női ideált. Halladay magasabb és véznább alkatu volt, szőke, hegyes szakállal és Lord Salisburyhez hasonló arczsal. Tényleg Lord Salisbury volt titkos mintaképe. Egy angol peernek volt unokatestvére, de eltekintve ettől, saját egyéni értéke is elég nagy volt. Öt évvel volt öregebb mint Vincent, aki még csak 31 évet számlált és az életben, ha a szerelemben nem is, az éveknél meg van az értékük. Mindketten pazar fizetést húztak. Róma legelső társaságában forogtak és tőkeletes és népszerű szalonférfiak voltak. Mindkettőjüknek voltak temperamentumuknak megfelelő gyöngéik, a melyek ezen mesében egyenlő értékűek.

Vincent gyengéje egy karesu, jól épített yacht volt, amelyet Nápolyban tartott, hogy szabad napjain a tengeren bolyonghasson rajta. Mivel az események forgatagában nem ért rá, hogy egy nőbe szeressen, szerelmes lett a yachtjába. Ha társadalmi, diplomaciai vagy más nemzetközi események nem kötötték le figyelmét, akkor ök hárman: ő, a pipája és a yacht gyönyörteli órákat töltöttek együtt, nagy lelki egyetértésben. Ha szabadsága megengedte, akkor hárman kirándultak Capri, Sorrento vagy Ischiába vagy a nápolyi öblöt barangolták be. Szeliden ringó habokon, nyugodt naplementénél Vincent gyakran álmódzott egy Valakiről a ködös jövőben. Ez mutatta, hogy regényes hajlamai vannak.

Halladay gyengéje a „balkáni viharfelő“ volt. Ha nem volt más ujság, akkor összeranzolta riporteri homlokát, bemártotta a tintába a tollát és látnoki szemével borzasztó zavarok jelét látta Szerbiában, Bulgáriában és a többi balkán államban. Ha az ember akar, mindig láthat jeleket Szerbiában, Bulgáriában és a többi balkán államban, a melyekről zavarokra lehet következtetni, és amelyek kitűnnek arra, hogy mindenféle dagályos körmondatot aggassanak rájuk, lehetőleg nemzetközi komplikációkat tárgyelve. Ebből látható hogy Halladay ambiciózus volt. Mindig a leghosszabb és leghatásosabb szavakat használta, amelyek neki egy hatalmas és előre-látó levelező hírnevét szerezték. Bizalmas körben megvallotta, hogy ezt a hírnevet megérdemli.

Különböző jellemük volt az oka annak, hogy a két ember titkon neheztelt egymásra. Ezt az érzésüket nem csökkentették váltakozó ujsági sikereik sem, fontos hírek a Quirinálból vagy a minisztériumokból, amelyek hol az egyiknek, hol a másiknak jutottak, és a haragnak és gyönyörnek örökös váltakozását okozták.

Ilyenek voltak az állapotok, amikor Miss Bellmayne és szülei megérkeztek a Grand Hotelbe, hogy a telet Rómában töltsék. Rendesen (és természetesen) a szülők nem érdekesek, de itt talán érdemes megemlíteni, hogy Mr. Belmayne cserépkályhákat készített a Michigan tó partján és rövid uton két millió dollárt szerzett. Miss Belmayne egyike volt azoknak a lányoknak, akik minden megerőltetés nélkül úgy csapnak le a készületlen angol férfira, mint a sólyom a fecskére. Párisi divat szerint volt öltözve és ez, ha a szabó ügyesen van irányítva, igen megigéző. Magas és karesu volt, szőke, sötétkék szemekkel, leleményes, nyilt jellemmel. Mindez új és hatalmas befolyást gyakorolt mind a két férfira. Mindketten egy diplomaciai fogadáson találkoztak vele először. Az említett bajok éppen elegendők voltak ahhoz, hogy Vincentet megbabonázzák. Haza ment, meggyújtotta a szivarját, felhuzta a papucsait, a kandallóba bámult és csak annyit mondott: „Istenemre!“ Semmi egyebet nem mondott a tűznek két álló óráig. Aztán újra azt mondta: „Istenemre!“ és lefeküdt. Ugyan ezen baják képesek voltak Halladayt is megzavarolni, de ő a két milliót is a leány előnyeiből számította. Ő már öregebb volt mint Vincent és praktikusabb. Irt unokatiúvérenek a peernek és

kérte, hogy minden esetre jöjjön Rómába a télen. Gondolatban megöntözte családját, elhatározta hogy ezt a szép Vicsburgot egy Grant* türelmével fogja ostromolni, és nyomban hideg vízben megfürdött. Ez, éjjélkor, jól lehűtötte, de nem fagyaszthatta meg szenvedélyét.

Miss Belmayne nagyon komolyan vette Rómát, a Forumot és a Colosseumot. Ez ujdonság volt Vincent és Halladay szemében, maguk is ezen csodák nagyságának tudatára ébredtek és szintén igen komolyan vették őket. Könyveket, bronzokat, praehistoriai kövezeteket és régi palotamaradványokat szekérszámra küldtek a Missnek. Belmayne papa, aki igen türelmes volt, kijelentette, hogy nem valami különösen vágdyodik macadamozott nappali szoba után és inkább kibérelt egy más szobát, amelyben a régi építészeti emlékeket tartják. A két férfi figyelme csakhamar állandó és igen nyilvánvaló lett. És a sok archeologiai kirándulásnak a Forum romjain, a Colosseum lépcsőin, a Neonte Pinceion vagy a szent Péter templom kupoláján az ő az eredménye, hogy a két férfi mind nagyobb és nagyobb szerelemre gyuladt. De erről mélységesen hallgattak. Az édes leányzó mendeddigg egy szót sem tudott az egésztől, de ő úgy gyűlölték egymást, amint az csak az 1850–60 as évek drámáiban szokott előfordulni. Minden gondolatuk csak oda irányult, hogy elnyerjék az imádot lányt és a vetélytársat életfogytiglani ketségesbe taszítsák.

Minden következő zavarnak Vincent yachtja volt a legelső oka. Vincent a legkülönbözőbb alkalmakkor megmutatta Miss Belmaynenek az ő pozíciójának, mint a Thunderer levelezőjének, nagy felelősségét. Néha-néha ebéd után az ő hoteljában írta sürgőnyeit és két nap múlva felolvashatta neki a Thunderer nagy fontosságú cikkeit, amelyek egész Európának sürgönyözve, az ő telegrammjain alapultak. Ez rettenetesen érdekelte a leányt. Mint minden modern amerikai leánynak — mielőtt férjhez menne és saját gyermekei lennének, — neki is titkos vágya volt, hogy nemzeteket irányítson. Az ő nézete szerint az egyetlen foglalkozás, amely méltó férfhoz vagy nőhöz, sürgönyöket küldeni, amelyek Európát

* Grant Ulisses Sidney az Egyesült Államok polgárháborújában, 1863-ban, mint az északi államok tábornoka, elfoglalta Vicsburgot, mi által a déli szövetségesek erejét nagyon meggyöngyöztette.

Ebben áll a bölcsesség s ezt az igazi szeretet tudja csak megértetni, mikor kell szigorúnak lenni, mikor szelidnek és jóságosnak?

Szent István életében ez az utóbbi vonás sokkal gyakoribb, mint az első.

Ha tudta követni azt a Krisztust, a ki köztől font ostorral verte ki a templom meggyalázóit atyja házából, még inkább tudta követni azt, a ki szelid és alázatos szívű.

Hiszen életének legnagyobb része tanítással, népe oktatásával, vezetésével telt el. Maga hirdette nekik Krisztus tanítását, a mikor szeré ejthette.

Hogy a népet szilaj, hadviselő erkölceiből kivetkőztesse és csöndes, békés, munkás életre szoktassa, azért telepítette le őket, azért igyekezett azon, hogy a nomád életmódot abbahagyva, földművelést, ipart tanuljanak és munkájuk után igyekezzenek megélni.

Külföldről behívtá és bőkezűen jutalmazta a papokat és szerzeteseket, a kik a népet Krisztus hitére oktatták és a tanulni vágyókat a tudományokban is kiművelték, sőt akkoriban földművelésre, kézimunkára is szerzetesek tanították a magyar népet.

Szent István bölcsessége az ország szervezésében is nyilvánult. Hogy legyen, a ki a népet ügyes-bajos dolgaiban igazgassa és a király helyett gondot viseljen reá s a törvények megtartására ügyeljen: azért szervezte a vármegyéket s hogy ez az intézmény még ma, ezer év múlva is mennyire hasznos az ország szabadságainak megvédésére, azt kiáltó szónál hangosabban bizonyítják a multak történései és a közelmultnak szemünk előtt lefolyt eseményei.

Szent István rakta le a mi európai polgárosodásunk alapjait, ő ültette el és ápolta gondos kézzel a keresztény civilizáció csiréit, a melyek hogy mivé fejlődtek és milyen gyümölcsöket termettek a századok folyamán: megismerhetjük annak a kornak történetéből, a mikor még a magyart nem szaggatta széthúzó részekre a pártviszály, a mikor a magyar még egyformán imádta Istenét.

Sok kegyes legendás írásokban olvashatjuk Szent István életét és tetteit, különösen Hartvik püspök írta meg azokat egyszerű latin nyelven.

A magyarok első szent királya augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén halt meg s ezen a napon országát minden népeivel egyetemben Jézus anyjának, szűz Máriának ajánlotta védelmébe, ezért volt még 1848-ban is zászlóinkon a szűz anya képe s ezért nyomatták azt pénzeinkre is e fölirattal: Magyarország védője.

Ilyen értelemben enekli a költő:

„Kinek első szent királyunk felajánla minket,

Boldogságos szűz Mária, tekintsd ügyeinket:

Fájó szívvel, könnyes arccal im hozzád sietünk,

Magyarország nagyasszonya, könyörögj értünk!”

K u t h e n .

Szent István ünnepén emeljük föl sziveinket, lelkeinket a magasba! Hallgasson el ezen a nemzeti ünnepen minden pártviszály, — ne nézzünk arra, a mi a magyart a magyartól elválasztja,

és Amerikát forrongásba hozzák és amelyek fegyverbe szállítják Salisburi, a német császárt és a czárt Semmit sem talált oly gyönyörkődöttnék, mint Vincentnek segíteni, viszont ennek semmi sem volt oly gyönyörteli, mint a lány segítségét elfogadni. A szálloda levélpapírja ugyan nem volt egészen alkalmas ilyen súlyos gondolatok elviselésére. Mikor megérkezett a Thunderer, a lány várakozásteli izgalommal olvasta a sürgönyöket, amelyek indirecte az ő révén származtak. Végre azt az óhaját fejezte ki, hogy egy sürgönnyet irhasson, — csak egy iczipicizit — teljesen egyedül. Vincent beleegyezett azon föltétel mellett, hogy joga van a sürgönnyet fölülvizsgálni és esetleg corrigálni. A hír bizony nem volt szenzációs, az olajbogyó adójáról szóllott. Ő írta El is olvashatta két nap múlva nyomtatásban az egész hirt szórul-szóra. Ez a kisérlet fordulópontot képezett az életében. A sors kijelölte pályáját, és pártfogásába vette, mint a Hatalom Leányát. Halladay ezek után szemelláthatólag elvesztette a talajt lába alól és a legkínzóbb fajtából való ideg-göresöt kapta.

A zavar oka, mint már előbb is említettem, a yacht volt. Egy marseillei piszkos rakodóhajó, miközben horgonyt vetett, letörte Vincent másodrangu bálványának előárbozát a hajó orrának egy részével egyetemben, amely pedig szépség tekintetében párját ritkította. Olyan volt ez a csapás, mint egy nagyabecsuült férfirokont ért szerencsétlenség. A leggondosabb orvosi kezelés elhalaszthatatlanul szükséges volt. Vincent ismerte az olaszokat. Tudta, hogy ha nem személyesen köti meg Nápolyban a szerződést a hajógyárossal, akkor a javítás után kiderül, hogy a yacht most már a vállalkozó, amivel még azon fölül tartozik Vincent, azért bepörli, és ha esetleg rajta nem tudja behajtani a javítás költségeit, azt Vincent családjától kéri számon. Röviden: Nápolyba kellett mennie két napra. Miss Belmayne, csodák-csodájára örömmel fogadta a hirt.

— En fogom figyelemmel kísérni az eseményeket. Minden fontosabb hirt meg fogok küldeni a Thunderernek, — mondta.

Vincent meglepetve bámult reá.

— Oh engedje meg! Kérem, kérem! Meg akarom mutatni magának, mire vagyok én képes.

Ujságitrói szempontból véve a világ folyása ugyis

hanem igazi krisztusi nagylelkűséggel, emelkedett lélekkel bocsássuk meg egymásnak, a mit a multban egymás ellen vétkeztünk, a mint Krisztus is azt mondotta tanítványának erre a kérdésére: Hányszor vétkezhettek ellenem atyámfia, hogy megbocsássak neki; hétszer-e? — Nem mondom, hogy hétszer — felelé az isteni Mester — hanem hetvenhétszer! Ez a Krisztus szelleme: legyünk irgalmasak, legyünk szelidék, legyünk jóakarók és mindjárt kevesebb lesz a pártoskodás.

Mindegyik félnek van mit megbocsátania, mindegyik vétett a másik ellen a multban, mindegyik erőszakoskodott, mindegyik lábba tiporta a másikat jogait, ha tehette. Az volt a versengésnek, az ököljognak kora a vallási téren; hála Istennek, hogy elmúlt; csak az a kár, hogy sokaknak hite is megfogyatkozott, a mióta kézzel nem harcol a magyar magyar ellen hitbéli különbség miatt

Korunk szereti mindennek az okát kutatni. Kutassuk ki, szívünk mélyére szállva ezen a nagy napon: mi volt az, a mi a multban elválasztott bennünket egymástól s keressük meg azt, a mi a jövőben egyesíteni fog bennünket, hogy öröme teljék bennünk a magyarok Istenének, járjunk Szent István nyomdokain s így fölzendül, még sokat zaklatott hazánkban a békeességnek anyagi éneke. —hz.—

Uj cselédtörvény alkotás.

(Vége.)

Igen sok visszaélésre szolgáltattal alkalmat az a körülmény is, hogy a gazda a cseléd béréből szabadon gyakorolhatta levonást és ez ellen a cseléd alig élhetett jogorvoslattal. Az új törvénynek meg kell ugyan hagyni a gazda ezen visszatartási jogát, de egyuttal köteleznie kell a gazdát arra, hogy bizonyos határidőn belül, az arra illetékes hatóságnál követelésének megítélése végett az eljárást megindítani legyen köteles.

Az új cselédtörvénynek feltétlenül ki kell mondania, hogy az u. n. urinapok, ingyen szolgalmányok követése a cseléd családtagjai részéről vagy azok munkájának olcsóbb napszámber mellett való lekötése büntetése terhe mellett tilos. Az ingyen napok, ingyen szolgalmányok kikötése napirendben van ma is s ez a szociálizmus feladatát, a cselédség felizgatását rendkívül megkönnyíti. Természetesen, ha az ingyen napok követelése tilos is, kell, hogy a gazdának megengedjék, hogy a bérlevélben bizonyos előre meghatározott napszámber mellett kiköttesse, hogy a cseléd felesége hány nap és az év melyik időszakában tartozik belső házimunkát végezni, mosásnál, disznóolésnál, takarításnál stb. segédekzen.

Az új cselédtörvénynek kell megállapítani azt is, hogy már a bérlevélben köteles a gazda megállapítani, hogy a cseléd marhája mily takarmányt és legelőt fog kapni. Mert igen sok helyen megvan ugyan a marhatajtás engedve, de ez csak theoretikus értékkel bír. Amennyiben a cseléd marhája sem oly legelőt, sem oly takarmányt nem kap, hogy annak tartása a cselédnek hasznalhajtó lenne. Már pedig köztudomásu, hogy a cseléd legelőként a marhatartásból pénzelt, a tehéntartás családjának legfontosabb tepszerét a tejet szolgáltatja s ha a marhatartás lehetőségetől megfosztatik, így ezzel magának és családjának a megélhetése is lehetetlenné van téve.

Hasonlólag gondoskodnia kell az új cselédtörvénynek arról is, hogy ha a cselédnek kiosztott bérfoldon elemi csapás folytan mi sem termelt, vagy számba nem jövő mennyiség, ugy a gazda a cselédet a bérlevélben

nagyon unalmas volt. Es ha egy szép lány megakarja mutatni, hogy mire képes, akkor nemcsak veszélyes nem-et, hanem igen böles igent mondani, legalább is akkor, ha az ember olyan szerelmes, mint amilyen Vincent volt. — Végre beleegyezett és a lány boldogságtól sugárzott. „Olvassa el a hirlapokat, ha valamit beakar küldeni a Thunderernek, — mondta, — de, hm, ne túl sokat írjon, és főleg semmi fontosat.” Ezek után elment páros viaskodásra a hajógyárossal. Hiszen nem árthat neki a lány! Ha rossz az, amit be-küld, akkor ugysem nyomtatják ki. Mindenesetre pedig jót fog tenni az érdekében ez az ő beleegyezése és elő-segíti terveit. Ilyen szerelmi álomban ringatta magát a vonaton Nápoly felé.

Minden józan ember tudhatja, hogy mit jelent az, ha egy amerikai leány szellemi képességeit akarja bemutatni. Súlyosan nehezedett Miss Belmayner helyzetének felelőssége. Másnap a reggelinél révedező szemekkel és szőke, puba hajában két primadonna hajbodorítóval jelent meg. Belmayne papa eleinte azt hitte, hogy ez a legutolsó divat reggeli ruhák dolgában, és egy szót sem szőtt. Soha sem tudott lépést tartani a divattal és elég hibát követett el ezen a téren. Később rájött, hogy ez valószínűleg egy nagy, hatalmas izgalom következménye és erre vonatkozólag egy kérdést kockáztatott meg. Miss Belmayne rendíthetetlen komolysággal vette ki hajából és vágta zsebre a bodorítókat, a haját pedig ügyes ujjakkal helyreigazította. Végre nagy elővigyázatosan elmondta atyjának a nagy ujságot. Ó, Ó! volt jelenleg a Thunderer római levelezője! A papa egészen megrökönyödött. Az ő praktikus esze mindjárt azon járt, hogy ilyen összeköttetéssel lehetne valami buza-manipulációt csinálni a chicagói börzén. De még sem, volt a következő gondolata, — ez még sem lesz jó. Hanem büszke, igen büszke volt a lányára. Kezdte Vincentet csodálatos képen szeretni. „Meglátod édesem, milyen lendületet adunk a Thunderernek, ha valami történik. En fogom majd fogalmazni és te fogsz majd ügyelni a helyesírásra és írásjelekre” — mondta. Halladayt soha sem szerette. A gentlemannek családja és ennek elő-kelző ágai nagyon is gyakran említették az ő jelenlétében, és ez untatta őt. Egész pályáján nem sokat foglalkozott fákkal, nem is bizott bennük. Így Vincent részvényei

előre megállapított módon és mértékben kárpótolni tartozik. Igaz, hogy az elemi csapás a gazdát is sújtja, de ez azt sokkal könnyebben viselheti el s fedzheti annak terhét a jövő évek jövedelméből, mint a cseléd, akinek megélhetése van az által kockára téve. Csak utalunk itt az 1904-ik évi silány termésre, amely egyik indító oka volt a Dunántul is a cselédek elégedetlenségének, amennyiben sem kukoricájuk, sem burgonyájuk nem terem-vén, sőt sertést nem hizlalhattak, maguk és családjuk való-sággal koplálni volt kénytelenek.

Ennek következménye a cseléd-sztrájkon kívül abban nyilatkozott meg, hogy 1905-ben a gyermekhalandóság megnövekedett, a legkisebb betegség is a meggyengült szervezett gyermekseregben halálos pusztitást végzett.

Méltányos dolog továbbá, hogy a gazda jégkár és tüzkár ellen biztosítsa cselédjét, bár a cseléd terhére is, ha ennek terhét a gazda nem vállalná. Ha a gazda azonban kötelezettségéről megelégedezne, ugy a legke-vesebben, amit a törvény tőle megkövetelhet, hogy a cselédet káráért maga kárpótolja.

A cselédnek kell, hogy mindenben a gazda legyen támasza és gyámoltója s kell, hogy a gazda gondoskoda kiterjedjen mindarra, a mi cselédjét esetleges anyagi károsodásoktól megóvjá, az a gazda érdeke is. Mert a cseléd, ha látja, hogy kenyéradója neki és családjának gondját viseli, hogy megélhetése minden körülmények között biztosítva van, nagyobb kedvvel, ambícióval és lelkiismeretességgel fogja munkáját teljesíteni és nagyobb állandósággal is fog bírni.

Különösen a dunántuli mozgalmak kifolyásaképp merült fel az általános panasz, hogy a cseléd család-jának gyógykezeléséről maga kénytelen gondolkodni. E tekintetben az ország egyéb részein eléggé megnyugtatók az állapotok, amennyiben mindenütt az a szokás divik, hogy ugy a cseléd, mint felesége és kiskorú családtagjainak gyógykezeléséről a gazda gondoskodik. Ez szintén egy oly teher, amely alól egy humánus gazda sem vonhatja ki magát s amely tehernek az új törvényben való megállapítását épp azért szintén sürgetünk kell.

Az új törvénynek szabályoznia kell ujából a cseléd-nyilvántartást, hogy az a községekben történjék, a cselédkönyv kérdését, a cselédváltozás idejének egyöntetű megállapítását, a jogos felmondás eseteit, amire vonatko-zólag az „OMGE.” 1896. és 97-ben folytatott tárgyalásain részletes javaslatokat terjesztett a belügyminiszter elő s a mely javaslatokat a jelen munkálatok összefo-galó határozati javaslat kidolgozásánál is alapul vettek.

Az új cselédtörvény végrehajtásának sikere érde-kében egyrészt kívánatos, hogy a cseléd szerződés-sége éppugy, mint azt a munkástörvény a munkásokra nézve tételül felállítja, kihágást képezzen s a bírság nem fizetése esetén fogsággá legyen átváltoztatható. A szer-ződésszegés rendszerint amugy is a jobb keresettel biz-tató nyári munkaidőben szokott előfordulni. Ha tehát ez esetben a törvény ugy intézkedik, hogy a szerződésszegő cseléd elzárható s ilyképp a kereset lehetőségétől elű-tetik, a szerződésszegés eseteit ezen intézkedés a mini-mumra fogja csökkenteni.

Végül a törvény végrehajtásának biztosításáról ugyancsak a munkástörvény intézkedéséhez képest akkép kellene gondoskodni, hogy mindazon ügyekre nézve, a melyek az új cselédtörvény szerint hatósági intézkedést igényelnek, az 1898. II. törvényczikk 72. szakaszában megjelölt hatóságok legyenek illetékesek. Az idézett sza-kasz ugyan így szól:

„Mindazon ügyekre nézve, melyek a jelen törvény szerint hatósági intézkedést igényelnek s az ezen törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönben az egyenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelések elbírlására.

1. elsőfoku hatóság:

a) vármegyékben a főszolgabíró;

3. a harmadfoku hatóság a földművelésügyi mi-niszter.”

Ezen szakasz a 100 koronán aluli pereket is kive-szi a községi előljáráóság ítélkezése alól s azokat egye-

jőval száz fölé emelkedtek a Belmayne családban, míg Halladay a zéróra estek minden kereset nélkül.

Halladay tudta ezt és titokban dühöngött. Megtudta Miss Belmayne szavaiból és kérdéseiből azt a meggondo-latlan tettet, amit Vincent véghezvitt. Az egészben csak ellenségeinek ügyes taktikáját látta és alkalmat vél-t lálni arra, hogy Vincent esélyeit tönkre tegye és egy ügyes mozdulattal megnyerje Miss Belmaynet. Egész délután gondtelti volt. Azután elment és gondolkodott.

Este 10 órakor kifogástalanul öltözve és a biztos győzelem tudatában kegyesen mosolyogva jelent meg a Belmayne szalomban.

— Ha-ha-ha! Sajnálom Vincentet kár hogy távol van, — mondta.

— Mi történt? minden ujságot elolvastam, — mondta a jelenlegi levelező.

— Tudja azt lehetetlen megmondanom. Magamnak kell megtartani a jó vadat, ha már felhajszoltam.

— Erdekes ujság?

— Nagyon.

— Nagy ujság?

— A legnagyobb az egész hónapban. Forradalmat is okozhat Olaszországban. Hiszen ismeri maga az olaszokat. Nagyon hevesvérének, ha olyasmi történik, ami nincs egészen nytkbe.

— Oh, Halladay úr! Kérem mondja meg!

Halladay a következő fél órát azzal töltötte el, hogy a lehető legügyesebb módon elkértelte a feleletadást. Előtte lóbálta a csalátket és kegyetlen gyönyörűsége telt abban, mint iparkodott azt elkapni. De nem csekély mérgére azt is láthatta, hogy az ő vágya azon a gyön-géd érzésen a'apult, amitől legjobban félt. Ez megac-zolta őt az ellentállásban és miután a lány kíváncsiságot egész a kínig csigázta, lement a lépcsőkön.

— Mi a bajod édesem? Kérdezte Belmayne.

Miss Belmaynet egészen megbénította a gond. Szerette Vincentet — ebben a pillanatban jött tudatára érzelmének — és ime! most biztosan lakolni fog sze-relmese meggondolatlanságáért, sőt meglehet, hogy el is vesztir állását. Mert még csak nem is tudatta a Thun-dererrel távozását, bizván a köztük kötött szerződésben.

— Elmulasztottam megtudni az év legnagyobb eseményét — mondta ridegen. — Menj le kérlek a pi-

nest a főszolgabíróhoz utalja, ami a cselédtörvény feltételül kívánatos. De a legkívánatosabb, hogy ezen a mezei gazdálkodással eminensen kapcsolatos eseményről intézkedő új törvény végrehajtása a földművelésügyi miniszterre s nem mint eddig — s belügyi miniszterre bízassék.

Miután még javaslatom az, hogy az új cselédtörvény alkotására vonatkozó javaslatok a vidéki gazdasági egyesületekkel véleményadás végett közöltessenek s így az új cselédtörvény egyesületünknek alkalmat lesz nyújtani és behatóbban foglalkozni, nem tartom szükségesnek, hogy a cselédtörvény részleteivel tovább is foglalkozzam. Annnyit azonban már is megállapítani kívánok, hogy az eddig röviden felsorolt intézkedéseknek törvénybe való felvétele a cselédség anyagi és szociális helyzetén határozottan javítani fog, aminek természetes következménye lesz, hogy a cseléd és munkaadó közötti viszony állandóbbá és bensőbbé változik.

S miután ennek az állapotnak a bekövetkezése sürgős, sok helyütt nem is halasztható egy új törvény megalkotásáig, a gazdasági egyesületek feladatát képezné, hogy illetékes törvényhatóságok útján szabályrendelileg valóssá tegyék az új cselédtörvénynek szemben felállított követelmények közül azokat, amelyeknek életbeléptetése vidékünkön sürgős szükséglet képez s amelyeknek életbeléptetésétől a cseléd és gazda közötti viszony javulását remélik.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel
a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Ő felsége születésnapját szokás szerint is a tegnapi napon ünnepelték a helybeli róm. kath. templomban. A nagymisén, melyet Széman Endre prépost-plébános czelebrált fényes segédlettel, részt vett a vármegyei tisztikar Lukács Géza főjegyző, a kir. törvényszék-, ügyészség- és járásbíroság Kubinyi Aladar kuriai bíró elnök- és a kir. pénzügyigazgatóság Kubinyi Andor kir. tanácsos, pénzügyigazgató vezetése alatt, s a szabadtéri m. kir. mentelep legénysége diszben lovag Kneusel Hredlicska Karoly főhadnagy parancsnoksága alatt.

Személyi hírek. Kubinyi Aladar kuriai bíró, a helybeli törvényszék nagyképzettségű elnöke, a legfrissebb egészségben érkezett haza szabadságidejéről, melyet a Tátra-fenyvesei között élvezett és a hét folyamán általa vette a törvényszék vezetését. Őszintén örülünk a derek férfi egészségi javulásának, ki oly sok csapás és megpróbáltatás után ismét ifju erővel fogja törvényszékünk ügyeit vezetni.

Tomcsányi László, debreczeni ítélő táblai bíró, ki sok éven keresztül volt törvényszékünk egyik legjelesebb és szorgalmas bírja, családjaival e hét folyamán rokonánál Samarjay János bakti-pusztai birtokosnál időzött.

Marton János, a rimamurány-salgótarján vasmű részvénytársulat főügyésze családjával Bátján idözik.

Bocskó Dániel ipar- és népbanki igazgató nejével Karlsbádból hazaérkezett.

Fehérpataky László ögyetemi tanár, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelője f. hó 21-én városunkba fog érkezni, hogy az ifju gömörmezei muzeumot megvizsgálja. A jeles szaktudóst és előkelő vendéget Fábry János muzeumi igazgató fogja fogadni.

Balázsovics Armin késmárki p. ú. biztossági felügyelő e hét folyamán városunkban idözött a helybeli p. ú. biztosság és őrség megvizsgálása céljából. Mindent rendben talált.

pázóba, ott biztosan beszélnek róla. Kövesd Halladayt és figyelj meg kívül beszél. Nekünk meg kell tudnunk az egészet.

Belmayne papa magas, erőteljes 55 éves ember volt és Chicagóból jött. Gondörös haját csak egy-két ősz szál éktelenítette el. Apai szeretettől ösztönözve és oly tettvágytól, amely lassacska aláasta egészségét, követte Halladayt, nagyban emlékeztetve a kutyák azon fajára, amelyektől kopónak neveznek. Szemei csillogtak és vére pezsgett. Tudta jól, hogy akárhány is képes arra, hogy riporter legyen, és boldog volt, hogy megpróbálhatta. Hamar megtalálta Halladayt a pipázóban és le sem vette többé róla a szemét. Halladay ezt észre vette és mód felett boldog volt. Ugy történt minden, amint azt előre kiszámította. Belmayne hanyat homlok rohanat a csapdája.

Halladay komoly halk társalgást folytatott Sir George Perleybore-val, egy magas, sovány, fehér haju, ugy 60-as éveket taposó és kifogástalanul öltözött baronettel, amely fajtából Európa minden elegáns hoteljében találhatunk egy példányt a tél folyamán. Sir George igen csodálkozó képet vágott. Ezt Belmayne papa rögtön meglátta és meglapult mint Nyúl koma. Végre Halladay eltávozott Belmayne most hanyagul köszöntötte Sir Georget és szódavizes whiskyt kínált neki. Szivart is. „Különös! Sohasem hittem volna! Mit fognak csinálni legközelebb ezek a koldusok?” Gondolta a baronett és felváltva ivott és füstölt. A papa majdnem lázas volt a visszafojtott mohóságtól. Aztán végre minden kijött Sir Georgeból. Belmayne mindent megtudott szórul szóra és meglehetősen mosolygott diplomatiája fölött. Azután a lifthez rontott.

— Most már tudom miről van szó, édesem, — mondta, mikor már tul volt örömeinek első kitörésén. Én értem az egész dolgot, és te nem. Nem hiába voltam senator két cikluson keresztül. Új le és vedd elő a tollat, éd majd diktálok.

A papa úgy felfújta magát, mint egy ballont, fel s alá járkált a szobában és diktált. Minden egyes szavát az aranyéremre helyezte. Négy és félszer diktálta le a rövid sürgőnyt. A leány irt és törött és lázasan forgatta a szótárt és arra gondolt, hogy milyen világosnak fogja tartani Edward az ő szellemi termékét.

Es sem Edward, sem a Thunderer nem sejtette a fenyegető veszélyt.

(Folyt következik.)

Aranylakadalom. Ritka szép alkalomra gyűlt össze f. hó 5-én Nagyrőczen Prékopa Károly városi főjegyző házában a tisztelők, jóbarátok s a tisztviselők díszes serege. Az érdekekben megöszült, de még mindig fiatalos erejű főjegyző ugyanis ekkor tartotta aranylakodalomát szintén jó egészségnek örvendő feleségével. A boldog házasság második díszes egyházi megaldása után a vendégsereg vidám lakomához ált a főjegyző vendégszerető asztalánál, az unokák pedig gyönyörű ajándékkal lepték meg a nagyszülőket.

Esküvő. Marek László, a m. kir. állami vasgyárak tiszlezi mérnöke e hó 18-án vezette oltárhoz Prókay Vilmoskát. — Prókay Antal, Windischgrätz herceg uradalmi számtartónak leányát Sárospatakon.

Eljegyzés. A rozsnyói m. kir. posta- és távirada hivatal főnöke, Schneider Emil a napokban váltott jegyet Csorváson Freitag Rózika urhölgygyel.

Lelkészsavasztatás. A gömői ág. h. ev. esepresség kebeleben levő Vizesrét ev. egyházközség hívei f. hó 12-én tartották meg az üresedésben levő lelkesítő állás betöltése céljából választó közgyűlést Terray Gyula főesperes elnökle alatt. A választók bizalma egyhangulag Adamis Gyula ifju lelkesben öszponosult.

Halálozás. Egész város a legnagyobb megilletődéssel fogadta a szomorú hírt, mely e hó 14-én Barna Imre rendőrkapitány áldott lelku feleségének, a jó Dorina-néninek elhunytával szárnyra kelt. Nemesak a megboldogult köztisztviselőben élt matróna elhunyt, de a mindnyajunk által becsült és szeretett Barna bácsi iránti őszinte részvét tette e szomorú gyászsemenyt közszeánakozás és sajnálkozás tárgyává. A magas kort ért matróna Olaszország földjén született. Onnan hozta ide férje ez előtt mintegy 46 évvel s az alatt a hosszú idő alatt a megöregedett házaspár szívében a kölcsönös igaz hitvesi szeretet soha meg nem zavartatva velük együtt öregedett meg. Dorina néni magyar asszony lett, szerető feleség, hű, gondos, ügyes és vendégszerető magyar háziasszony. Az utóbbi időben agg korával kapcsolatos súlyos betegkedéseii voltak, melyeket már csak a halál tudott meggyógyítani. Temetése őrjási részvét mellett 16-án ment végbe. Mi is igaz szívvvel ösztozunk a Barna bácsit ért mély gyászban s kívánjuk neki, hogy az őt környező általános szeretetben s tiszteletben találja meg fájdalmára az enyhületet s vigasztalást.

Vizsga Kurincson. A rimaszombati m. kir. földműves iskola II. éves tanulóinak évrő vizsgálata f. hó 26-án, vasárnap d. e. 8 órakor veszi kezdetét, melyre az érdeklődőket szivesen látja az Igazgatóság.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zsellway János és Zsellway Jánosné Trasser Katalin temesvári áll. el. isk. tanítókat a zavadtak, Král Irén zsvóváraljai áll. el. isk. tanítónt a polonkai és Theimlechner Gizella franczeleudi áll. el. isk. tanítónt a helpai áll. el. iskolákhoz áthelyezte.

Jegyzői gyűlés. A községi és körjegyzők egyesülete szukebb körű bizottsága e hét folyamán Szécsi Öszkár serkei ügyes és szorgalmas jegyzőnél Földöly Ottmár egyesületi elnök vezetése alatt gyűlést tartott, melyen a jegyzői egyesület alap- és nyugdíj-szabályzatát dolgozták által. — F. hó 21-én pedig a jegyzői nyugdíj-egyesület Lukács Géza vármegyei főjegyző elnökle alatt fog gyűlést tartani a vármegyeházán.

Halálozás. Súlyos csapás érte Tepper Lajos penzelesi pusztai haszonbérlet, neje szül: Dickmann Jankának f. hó 14-én alig két napi szenvedés után 36 éves korában bekövetkezett elhunytával. — Temetése nagy részvét mellett f. hó 15-én ment végbe. A sirnál Dr. Lemberger fiatal rabbi, a helybeli főrabbi veje bucsuztatta el az elhunyt érzékeny szavakkal. Az elhunytban Dickmann Markus, a helybeli gözmalom tulajdonostársa leányát gyászolja.

Katonai ellenőrzési szemle a honvédelmi miniszternek a vármegyékkel közölt rendelete szerint az idén is a 2-szeres sorozás következtében elmarad. Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy a második fősorozás oktober hóban lesz, az előmunkálatokat és sorozási tervet a tegnapi napon állította össze Lukács Géza vármegyei főjegyző a 25 ik gyalogezred hadkiegészítő tisztjével.

A „Harom Rózsa” vendéglő ügye. Tudvalévő dolog, hogy Frank Menyhert, a „Harom Rózsa” városi nagyvendéglő bérleje, a varossal szemben szerződés érvénytelenítése, illetve felbontása iránt folyamatra tett perét — azon az alapon, mert a szerződésben a javítási munkálatoknak a város által leendő eszközlése nem volt kikötve — elveszítette. Ezzel ugy bérbeadóra, mint bérbevevőre az ügy véglegesen befejezést nyert, vagyis a szerződésnek, — ha a város hirtelen bérlet akar és Frank hajlék nélkül nem akar maradni, — érvényben kell maradnia. Részünkről ezt tartanánk helyesnek. Tény, hogy Frank sokat beruházott, jótormán vagyona áll kockán, tehát maradjon, a város pedig menjen el a méltányosság legmesszebb fekvő határáig, s ha lehet, tartsa meg. Jelentékeny panasz még Frank ellen nem érkezett, tehát ne háborgassuk, ha maradni akar.

Hangverseny Csizfördön. Csiz élénk fürdő életében is feljegyzésre méltó művészi estély volt f. hó 12-én a fürdő vendéglő nagytermében. A hangverseny, melyet Dr. Kallós Jenő fürdő orvos kezdeményezésére a fürdőző fiatalok az ev. ref. templom orgonaaalajpa javára rendezett, nagy erkölcsi és anyagi sikerrel járt. Elsősorban Lányi Ernő miskolczi zeneakadémiai igazgató ejtette bámulatba a közönséget nagy zenei tudásra valló zongorajátékával; a kíséreteket is ő látta el brillans technikaiával. Zajos derűltséget keltett Kővér Duci zongorajátéka. Pazár László pedig ügyes cimbálmozásával remekelt. A hangverseny fénypontja volt Dr. Kallós Jenő énekelődása. Gyönyörűen csengő hangján adta elő Maillart: A remete csengettyűjéből „Friu t Rózi dalá”-t. Sőt a modern muzsika valósággal értékes interpretálójának mutatkozott be akkor, midőn Puccini Tosca operájának „Tosca szőlőja” és „Ima” részleteit teli hangulatos finomsággal, mélységes érzéssel, helyenként tragikai erővel énekelte el. Minden száma után fel-felzúgott a közönség hálás tetszészaja, viharos tapsa. Rádásul és a lelkes ovatio viszonzásaképp még egy pár magyar nótát énekelt ez a szép asszony tüzes elevenésséggel, behelzögően, szívhez szólóan. A hangversenyt igen szépen sikerült táncmulatság követte. Felülizettek: Pazár Andor 10 K, Brezovayné 5 K, Kővér Duci 4 K és egy fürdővendég 1 koronát.

Gyászsebet. Súlyos csapás érte Saffrány Imre állami vasuti ellenőrt, ki a helybeli állomásou tesz szolgálatot, mert édes anyját özv Doroghi Farkas Lajosné t. hó 17-én hosszas szenvedés után 68 ik évében elveszítette. Temetése az elhunytak a mai nap d. u. 3 óráján fog az ev. ref. egyház szertartása szerint megtartatni.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a dobsinaí állami polgári leányiskolához Halasi Jenő ottani községi polgári iskolai igazgatóntól a X. üzeti osztályba rendes tanítóvá kinevezte és az igazgatói teendőkkkel megbízta; továbbá ugyancsak a dobsinaí állami polgári leányiskolához Szankovicsné Jaczer Vilma ottani községi polgári iskolai rendes tanítónt a X. fizetési osztályba rendes tanítónt; Szabó László dobsinaí állami polgári iskola helyettes tanítót a kezdivásárhelyi állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítóva nevezte ki.

Gyermekölés. Lelketlen és vérlázító esetről kell beszámolnunk. Annál megbtránkoztatobb az eset, mert egy intelligensebb és jóhíru izr. kereskedő és neje kerülnek a vádlottak padjára, a mire városunkban a legöregebb emberek sem emlékeznek. — Erdős Mór Erzsébetteri divatkereskedő csak két hónapos fiatal hazas és már az első napokban a rossz nyelvek arrol suttoztak, hogy még esküvő előtt kutya járt a kertben, s időelőtt fog a gölya megérkezni. Folyó hó 15-én d. u. 1 órakor egyik szomszédos polgár es neje nagy larmat és gyermek-sírast hallottak Erdősök udvarában. A nagy larmára kíváncsiak és figyelmesek lettek és utanna neztek, mi történik a szomszédba? A kíváncsiságnak meg is lett az eredménye, mert a gölya Erdősökhez kis babat hozott, s az hirtelen eltűnt, csak sirásat lehetett hallani, majd pedig Erdősné éktelen megrémült kiabálását: hamar forró vizet, vizet, vizet. — A szakacsne vonatodott vizet hozni, de mégis megtörtént, s azzal a kis újszülött agyon lett forrázva és a peczegödörbe dobva. — Az említett polgár a történet után a városházára igyekezett az esetről a rendőrségnek jelentést tenni, s utközben azonban már találkozott egy orrossal, kit időközben alitóltag Erdős nejehez hívtott s ki igyekezett nevezettet megnyugtanni, hogyha büneset forog fenn, a jelentést meg fogja tenni. — Az orvos akkor nem, de másnap reggel azonban már megállapította, hogy szüles történt és a fejlelmentést megtette. A fejlelmentes folytán a rendőrség a helyszínen megjelént embereivel a peczegödört kiürítette, s abból egy jól kifejlett leány gyermeket hulláját emeltette ki. — Ezzel kétségelentül beigazolást nyert a büneset. Most csak már az a kérdés, ki a nagyobb bünos, a férj e vagy neje? valószínű, hogy mindketten egyforma bünosok. — Arról értesülünk, hogy a bünos férj mar le lett tartóztatva, az asszonyt azonban, mivel beteg, nem lehetett letartóztatni. A védelmet dr Weinberger és Frater ügyvédek vállalták el. — Kíváncsiak vagyunk a fotargyalas kimenetelőre. — A vizsgálatot Pongrácz Dezső vizsgáló bíró nagy erélylyel vezeti.

Vadászok öröme. Folyó hó 15-én felszabadult az általános vadász tilalom. Vadászaink nagy szerencsével rándulnak ki, mert sok a nyul, a fogoly, s mi az utóbbi évekkben ritkaság: a fűrj. — Dícsérettel kell megemlékeznünk a rimavölglyi vadásztársulatról, a mennyiben belatva a szigorú alapszabályok üdvös voltát, azt nyomban életbe is léptette. E körül — ugy értesülünk — az erdem Varga Lajos és Kallá Gézaé, kik mindent elkövettek a szigorú szabályok életbelepítésére. — Azonban nem hagyhatjuk szó nélkül és megrójuk azokat, kik már az első napon 5—6 nyulat ejtettek, s azota is rendre lövik a südöket akkor, mikor még azok kicsinyek és pecsenyéjük sem oly izletes, mint az ősz és tél hónapokban.

(IX.) A gömörmezei muzeum-egyesület tagjai közul alapítványukat beüzettek: Szentivanyi József (Beje), Báro Ragalyi Balassa Ferencz (Ragály), Fay Gyula (Nyustya), Molnar Viktorné szül. Abafly Erzsébet (Abafalva) 50—50 koronát és Knöpller Károly 200 koronát. Rendes tagsági díjat fizettek: Fejérvary János, Szomolnokyi Antal, Kolbay Sandor, Fodor Zoltan, Pongrácz Dezső, dr. Kalmiczky Geza, Cseh Istvan (törv. sz. bíró), dr. Musotter Miklos, Lengyel György, dr. Mészáros Istvan (kir. ügyész) 2—2 koronát. — Rimaszombati, 1906 aug. 17.
Fábry János, igazgató.

Pályázat. A nagyrőczei kir. járásbíroságnál elhalálozás folytán megüresedett s 1000 korona fizetéssel, 400 korona személyi pótlék és 300 korona lakpénzzel javadalmozott írnoKI állásra a m. kir. Igazságügyminiszter folyó évi augusztus hó 9-én 8899—906. szám alatt kelt rendelete folytán pályázatot hirdet. Felhívának mindazok, akik ezen állast elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t. cz. 19. §-ában meghatározott feltételeket, hadkötelezettségi viszonyaikat, s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaik, melyben az ügyviteli szabályok 5. §-ában felsorolt sógorsági vagy rokon-sági viszony is felemlitendő, 1906. szeptember hó 18. napjáig bezárólag annál inkább nyujtsak be a helybeli kir. törvényszék elnökénél, mert az elkésseten avagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vetetni nem fognak. Ezen állásra csak oly pályázó fog kineveztetni, — aki testi alkalmas voltat közzhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja, — s a telekkönyvi vizsgáttallete. A hasonképzettséggeel biro s igazolmányval ellátott altisztek az 1873. II. t. cz. értelmeben elsőbséggel bírnak.

Közbiztonsági állapotok. Az eddig bekés és nyugalmas Szuhavölgyről kapjuk a hírt, hogy ottan az utóbbi időkkben a vagyon- és személybiztonság annyira veszélyeztetve van, miszerint a lakosság felsőbb hatóságánál kénytelen panaszt tenni és orvoslást kérni. Körülbelül 3000 koronára tehető ma azon dolgoknak értéke, melyet pár hét alatt ismeretlen tettesek elloptak. E célból Lang Károly susányi birtokos és több ottani lakos kérvénnyel járultak az alispáni hivatalhoz, hogy sürgősen intézkedjen; mert a csekely számu és terhes szolgálat következtében kimerült csendőrség nem képes meggátolni a napirenden levő lopásokat. A gyanu a szomszédos Nógradmegye „Bucson” erdőségben tanyázó több tagból álló szegény legény bandára irányul, kik azonban ugyesen kiternek a portyázó csendőrok elül és folytatják garázdálkodásaikat. Véleményünk szerint az osgyáni csendőrsőt kellene megerősíteni, és nem lenne rossz egy időre legalább 2 lovas csendőrt alkalmazni, mert vasut e vidéken nemlívén, gyalogszerelel nehezen magy az üldözés.

Teljes ellátásra

az 1906—907-ik iskolai évre — állami tisztviselőnél — két gimnáziumi tanuló felfogadtatik. — Értekezhetni lehet **Losonczy-u. 35/b. szám alatt.** 1—2

Okleveles szülésznő.

Alólírott tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, hogy kitűnő szülésznői oklevelet szerezvén, ez uton ajánlom fel szolgáltatomat mindazoknak, kik ez irányban hozzám fordulnak.

Rimaszombat, 1906. augusztus 8.

Perecz Józsefné.

2—2

Lakás: **Rimapart, 24. szám alatt.**

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint saját termésű és tiszta kezelésű **1905. valódi almagyi boromat** a mai naptól kezdve literes üvegenként **35 krétt** árusítom. **üvegre letét 5 kr.** — Rimaszombat, 1906. augusztus hó 19. 1—*

Benyó Béla.

Hirdetmény.

2175. sz. — A tornaljai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornaljai takarékpénztár** végrehajtónak **Quittner Illésné, Schönberger Luiza** végrehajtást szenvedő elleni 7100 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sajjögömöri 578. számú tjkönyvben fele részben foglalt s Quittner Illésné Schönberger Luiza nevén álló belsőség. azon levő 41. összeirási számú ház és kertre az árverést 1872. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1906. évi október hó 15-ik** napján délelőtt 9 órakor Sajjögömörön a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron elől is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tornalja, 1906. évi július hó 30-ik napján.

Basilidesz, kir. aljárásbíró.

DEUTSCH GÉZA

butoráruháza

Rimaszombat, Kossuth-utca 3.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Kossuth-utca 3. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

butorüzletet

nyitottam.

Minden igyekezetem oda irányul, hogy szolid kiszolgálással, olcsó s jó minőségű hazai gyártmányú árúk eladásával bizalmat szerezzek.

Szives támogatást kérve, maradtam

Rimaszombat, 1906. augusztus hó.

Teljes tisztelettel

Deutsch Géza, butorüzlet-tulajdonos.

Raktáron tartok a legegyszerűbb asztalos és kárpitozott butoroktól a legdiszesebb kivitelig. 2—2

Könyvnyomdász tanulól.

Egy 13—14 éves fiú, ki magyarul helyesen írni és olvasni tud, tanulól felvétetik **id. Rábely Miklós** könyvnyomdájában.

Kiadó lakás.

Az **Andrássy-ut 1. szám** alatti házban f. évi **november 1-ő** napjától kezdődőleg egy igen szép 3 szobás lakás melleghelyiségekkel bérebe vehető. — Ugyanott egy bolti helyiség azonnal bérebe adó. — Értekezhetni **Andrássy László** fényképező tulajdonossal. 1—*

Meghívás.

A „Gömöri Falpar Részvénytársaság” XIV. évi rendes közgyűlését

Pelsűcsön, 1906. szeptember hó 2-án d. u 3 órakor tartja, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg előterjesztése s a feletti határozat.
4. Az üzletvezető igazgató személyében történt változás jóváhagyása.

Pelsűcz, 1906. augusztus 12.

Szentiványi Árpád s. k.,
közgyűlési elnök.

Jegyzet: Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság irodájában közzé tétetnek s a részvényesek által megtekinthetők.

Kivonat az alapszabályokból:

9. §. A közgyűléseken csak azon személyesen vagy meghatalmazottak által megjelent részvényesek bírnak szavazati joggal, a kik előmutatóra szóló részvényeiket le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt felmutatták s ezekért igazoló jegyeket kaptak — Ezen igazolványok névre szólnak, kintüntetik a letéteményezett részvényes s az ezek után járó szavazatok mennyiségét s csak a nevezett személyre nézve bírnak érvénnyel. Az így felmutatott és átadott részvények szelvényekkel csak az illető közgyűlés bevégezte után az igazolványok visszaadása mellett vehetők vissza.

Óraüzlet áthelyezés!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesitem, hogy eddig Rimaszombatban, a Jánosi-utczában levő

óra- és ékszerüzletemet

f. augusztus hó 1 től **Deák Ferencz-u. 11. sz. alá,** (Szabó István mészáros házába) helyeztem át. Raktáron tartok mindenféle

fali, ébresztő és zsebórákat,

valódi 14 karatos arany és ezüst **ékszerárakat.**

Mindent a legolcsóbban, feltűnő jutányosan, szabott ár mellett árusítok.

Elfogadok óra- és ékszerjavításokat, melyeket teljes szakértelemmel, sajátkezűleg végzek.

Tízszerezen visszaadom a javítási díjat, ha az általam kijavított óra nem használható.

Minden javítást a megígért időre elkészítek. A javítási díjak jutányosak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

2—2 **Maár Béla** órás és ékszerész.

ISKOLAKÖNYVEK,

mindenféle tanszerek, jegyzetkönyvek, táskák, ima-

könyvek, levélpapírok kaphatók

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8. szám alatt.

Gimnáziumi tanulók.

Az 1906—7-ik tanévre három gimnáziumi tanulót — a gimnázium közelében — teljes ellátásra elfogad nyugalmazott állami tisztviselő **Kmetty-utca 33. szám alatt**

Bérbeadó birtok.

Egy 525—550 holdas első minőségű birtok — mint szántó és rét — **1906. évi október hó 1-ől** bérebe kiadó. **Czim** megtudható a kiadóhivatalban.

Öntött vaskályha és kereskedelmi öntvényben jártas nőtlen

vasöntők

állandó alkalmazást nyernek a **nadrági vasipar-társaságnál Nadrágon,** Krassószörényvármegyében. 1—2

Eladó.

Egy fedéllel is ellátható félma gas kucsr-kocsi, egy homokfutó, egy pár jól behajtott parádes ló, teljesen jó karban lévő két pár csinos lószerszámmal, lópokróczokkal. — A czim megtudható **e lap kiadóhivatalában.**

Bérlet.

Alulírott előnyös feltételek mellett azonnal bérbeadom Aggtelek (Gömörmege) községben 1. szám a. fekvő **lakóházamat,** a mely **kovácsműhelyen** kívül jó karban lévő **gazdasági épületekkel** (istálló, csür, szin) és **konyhakerttel** van ellátva. A beltelekhez közvetlenül még **3 kat. szántóföld is** tartozik. 1—2 **Lókös Sándor,** kovácsmester.

Faeladási hirdetmény.

Több gömörhosszúsi lakos tulajdonát képező, **Pelsűczárdó község határában** fekvő, mintegy 125 kat. hold fennálló **tölgyes erdő** fái f. évi **szeptember hó 2-án** délután 3 órakor Gömörhosszúson a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni. 1—2

Bánathérül árverezők 1000 kor. tartoznak letenni. — Feltételek Gömörhosszúson a körjegyzőnél megtekinthetők. **Az előjáróság.**

Hirdetmény.

2607. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Schwarz Tóbiás** végrehajtónak **Demeter József** végrehajtást szenvedő elleni 84 korona tőke, ennek 1905. évi márczius hó 15 ik napjától járó 6%-os kamata, 7 kor. 55 fillér óvási, 1/3 % váltódíj. 13 korona per. 8 kor 80 fillér végrehajtási kérvényi, 17 korona 30 fillér árverési kérvényi és a még felmerülő költségek kielégítése, az 1881. évi LX. t. cz. 144 146 és 156 §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Uzapanyt községben fekvő s az uzapanyiti 272. számú tjkv 231, 232, 237, 240. hrzi számú szántóföldből a B 15 alatti Demeter József külsőt 1/120 ad részben megillető jutalékra 257 korona, és

az uzapanyiti 282. számú tjkönyv 108. f és 123. hrzi szám alatt foglalt idb Demeter József mint Demeter külső József jogutóda rét és szántóföld birtokára 1266 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1906. évi augusztus hó 27-ik** napjának délelőtti 10 óráját Uzapanyt községében, a községi bíró házához tüzt ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 25 korona 70 fillért és 126 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1906. évi május hó 8-ik napján.

Dr. Musotter, kir. tszéki bíró